

Mapování úvozových cest a cest lemovaných kamennými zídkami v území

Když už budete na procházce krajinou Voticka, vedle sdílení oblíbené trasy, upozornění na neprůchozí část cesty objížďenou po louce a zamyšlení se nad tím, jestli by této vaší pěšině neslušela nová alej nebo alespoň pár hrušní, můžete upozornit i na jednu z opomíjených ale velmi hodnotných vrstev historické paměti naší krajiny. A to na úvozy nebo úseky cest lemované kamennými zídkami.

Úvozové cesty mají zpravidla svůj původ ve středověku a bohužel z krajiny postupně mizí. Kromě částečné ochrany před vrtochy počasí historicky nabízely i ochranu před lapky, protože co je zraku skryto je skryto i před nenechavci. Dnes od cesty ani jednu z těchto vlastností neočekáváme, takže úvozy jsou spíše na obtíž. Často je to pro jejich nevhodné parametry. Traktor tudy neprojde, a i terénní auto mívá co dělat. Úvozy jsou tak obvykle zaváženy a z krajiny se vytrácí. Pojdme si společně uvědomit jejich význam a upozornit na ty v našem okolí zbývající.

Podobným nositelem historické integrity krajiny je i prostá kamenná zídka vyskládaná nasucho. Zdrojem kamene byly snosy z okolních polí, proto jsou typickým fenoménem spíše vyšších nadmořských výšek a krajin, kde je vyšší zastoupení kamene v půdním profilu. V extrémních podmínkách podhorských oblastí, např. na Prachaticku či Jesenicku, bylo kamene na polích takové množství, že podél polí vznikly vysoké hromady a valy lemující je z jedné či více stran, takzvané kamenice.

I v krajině Voticka se nachází kamenné zídky, typicky poblíž našich vsí, nebo dokonce i kamenice. Aby bylo možné tento odkaz fyzického úsilí našich předků docenit, je třeba takové úseky cest a místa nejprve zmapovat. Kamenné zídky, společně s úvozy, jsou svědky nesnadného života v našem kopcovitém regionu.

Reálně mnoho možností jejich ochrany neexistuje, proto je třeba jejich hodnotu dostat do povědomí a přiřadit jim hodnotu, která nemusí být na první pohled zjevná. Jedině poté se může docílit toho, že je někdo bude chtít zachovat anebo třeba i obnovit. Co dělat? Dejte nám vědět, zaneste do mapy či uveďte souřadnice, kde se nachází úvoz, zídka či kamenice .

Ing. Lukáš Pospíšil MAS Voticko,
Pracovní skupina zemědělství a péče o krajinu